

Центральноукраїнський національний технічний університет
Факультет економіки та менеджменту

Кафедра «Економіка, менеджмент та комерційна діяльність»

Назва курсу	Контролінг і бюджетування
Викладач (-і)	кандидат економічних наук, доцент Сторожук Оксана Василівна
Профайл викладача (-ів)	https://orcid.org/0000-0002-9450-7704 https://scholar.google.com.ua/citations?user=dg3NpwEAAAAJ&hl=ru
Контактний тел.	099-404-70-90
E-mail:	o.v.storozhuk@gmail.com
Консультації	Відповідно до графіку консультацій весняного семестру

1. Коротка анотація до курсу – результатом вивчення курсу «Контролінг і бюджетування» є набуття студентами практичних навиків роботи з основним методичним інструментарієм систем оперативного та стратегічного контролінгу, набуття студентами навиків роботи з такими інструментами, як: бюджетування, АВС-аналізу, аналізу в точці беззбитковості, розрахунку інвестицій, оптимізації та засвоєнні методичних прийомів стратегічного контролінгу.

2. Метою вивчення дисципліни «Контролінг і бюджетування» є формування у майбутніх фахівців системних знань і розуміння концептуальних основ контролінгу та бюджетування, обґрунтуванні методологічних та організаційних засад ефективного функціонування системи контролінгу на підприємствах різних форм власності та організаційно-правових форм господарювання.

Завдання, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни:

- набуття студентами комплексних систематизованих знань щодо ефективного управління суб'єктом господарювання, зокрема: нормування витрат; розробки заходів з поліпшення діяльності підприємства на підставі інформації про відхилення від норм; прогнозування в ціноутворенні; складання бюджетів підприємства; аналізу тенденцій розвитку фірми;
- засвоєння студентами методології та послідовності здійснення контролінгових процедур в розрізі оперативної та стратегічної підсистем контролінгу;
- обґрунтування доцільності, методології та типових особливостей впровадження системи контролінгу в управлінні підприємством.

3. Формат курсу - змішаний (*blended*) - курс, що має супровід в системі Moodle;

4. Результати навчання:

знання:

- теоретичних концепцій контролінгу, інструментів оперативного і стратегічного контролінгу;
- функцій управління, стадій управлінського циклу, типів управлінських рішень, видів бюджетів;
- механізму та основних процедур організаційного забезпечення контролінгу;
- джерел та основних параметрів інформаційного забезпечення контролінгової служби;
- зарубіжного досвіду впровадження контролінгу і бюджетування.

вміння:

- окреслити сфери застосування контролінгу, його завдання і функції;
- аналізувати інформаційні потоки підприємства, встановлювати цілі контролінгу на рівнях входу і виходу інформації;
- оперувати системою методичних інструментів оперативного контролінгу: бюджетування, АВС-аналізу, оптимізації обсягу замовлень, аналізу в точці беззбитковості, розрахунку суми покриття тощо.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна к-сть годин
-------------	----------------------

лекції	28
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14
самостійна робота	78

6. Ознаки курсу:

Рік викладання	семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний\ вибірковий
2020	весняний	073 Менеджмент, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	третій	вибірковий

7. Схема курсу

Тема	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література	Завдання, год
Тема 1. Контролінг як інструмент управління	Лекція, самостійна робота	2,3,5,7,8,9,16,18,19,22	Опрацювання літератури, реферати, тестування

підприємством: сутність, функції, види.			
Тема 2. Характеристика об'єктів контролінгу	Лекція, самостійна робота, дискусія	3,5,8,9,11,16,18,21,22	Опрацювання літератури, ділова гра, тестування
Тема 3. Фінансовий контролінг. Внутрішній фінансовий контроль на підприємстві.	Лекція, самостійна робота, дискусія	1,3,5,8,9,11,16,17	Опрацювання літератури, ділова гра, реферати, тестування
Тема 4. Система планування та бюджетування на підприємстві.	Лекція, самостійна робота	2,3,4,5,8,9,12,16	Опрацювання літератури, ділова гра, реферати, тестування
Тема 5. Методичний інструментарій оперативного контролінгу.	Лекція, групова робота	3,4,8,9,12,13,16	Опрацювання літератури, презентація групової роботи, тестування
Тема 6. Експертна діагностика фінансово-господарського стану підприємства	Лекція, групова робота	3,4,8,9,12,16	Опрацювання літератури, презентація групової роботи, тестування
Тема 7. Контролінг інвестиційних проєктів	Лекція, самостійна робота	3,4,8,9,12,13,16	Опрацювання літератури, ділова гра, реферати, тестування
Тема 8. Організаційно-методичні основи формування та функціонування системи контролінгу на підприємстві	Лекція, самостійна робота	3,8,9,12,13,16	Опрацювання літератури, реферати, тестування
Тема 9. Контролінг у системі прийняття управлінських рішень	Лекція, самостійна робота	1,2,4,8,9,13,16,20	Опрацювання літератури, реферати, тестування

8. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	<i>участь в роботі впродовж семестру/іспит - 60/40</i>
Вимоги до письмової роботи	<i>Впродовж семестру кожен студент має підготувати 2 реферати на обрану тематику. Реферати мають бути подані до початку рубіжного контролю. Відсутність рефератів не допустима. У разі дистанційного навчання, реферати подаються на електронну пошту викладачеві. Допускаються цитування не більш ніж 60% обсягу роботи. До кожного рубіжного контролю студенти зобов'язані пройти тестування в системі Moodle</i>
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність 2 рефератів та пройдені тести в системі Moodle

9. Список літературних джерел

1. Бердар М.М. Фінансовий контролінг як складова системи управління стійким розвитком підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 18. С. 33-37.
2. Боярко И.Н., Гриценко Л. Л., Рябенков А.В. Концептуальная модель организации системы финансового контроллинга на предприятии. Вісник Університету банківської справи. 2017. № 1 (28). С. 72-77.
3. Брохун Н.С. Що таке контролінг? Вісник ЖДТУ. 2007. № 4 (42). С. 48-53.
4. Григораш І.О. Контролінг як сучасна система управління підприємством. Актуальні проблеми економіки. 2017. № 11(113). С. 96–107.
5. Дзьоба В.Б. Ефективне управління фінансами за допомогою впровадження системи фінансового контролінгу. Інститут підприємництва та перспективних технологій при Національному університеті «Львівська політехніка». 2007. № 605. URL: http://vlp.com.ua/files/02_31.pdf (дата звернення: 14.05.2019).
6. Загороднюк О.В. Сутність і значення контролінгу в системі управління підприємством. Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. Економічні науки. 2013. № 6. С. 121–127. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhnauc_ekon_2013_6_20 (дата звернення: 18.06.2019)
7. Замятіна Н.В. Місце контролінгу в системі управління сучасним підприємством. Електронний журнал «Економіка та суспільство». 2016. № 7. URL: http://economyandsociety.in.ua/journal/7_ukr/7_2016.pdf (дата звернення: 18.06.2019)
8. Колас Б. Управление финансовой деятельностью предприятия: проблемы, концепции методы: пер. с англ.; под ред. Я.В. Соколова. Москва : ЮНИТИ, 1997. 576 с. Костецкий В.В. Фінансовий контролінг у системі управління фінансами підприємства. Наукові записки. Серія Економіка. 2012. № 19. С. 143-146.
9. Костенко Г.П. Передумови впровадження фінансового контролінгу на підприємствах курортно-рекреаційної сфери. Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. 2016. № 90. С. 70-77.

10. Коцупатрий М.М., Гуцаленко У.О. Сутність та місце контролінгу в управлінні підприємством. Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Серія: Економічні науки. 2011. Т. 2. № 5. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/3766.pdf> (дата звернення: 14.03.2020).
11. Криленко В. І. Фінансовий контролінг як прогресивна форма внутрішнього контролю підприємства [Текст] / В. І. Криленко, Н. В. Данік, С. П. Кольченко // Молодий вчений. 2019. №2. С.267-269.
12. Малащенко В. Роль фінансового контролінгу в запобіганні фінансовому «лікінгу». Вісник Національної академії державного управління. 2012. № 2. С. 139-147.
13. Маркіна І.А. Контролінг для менеджерів: навч. посіб: К.: «ЦУЛ», 2013. 304 с
14. Прокопенко О.В., Криворучко Л.Б. Економічна суть контролінгу, його місце в системі управління підприємством. Вісник СумДУ. Серія «Економіка». 2011. № 4. С. 27–34. URL: http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/25419/1/Prokopenko_Krivoruchko.pdf (дата звернення: 8.02.2020)
15. Прокопець Л.В. Контролінг як інструмент управління підприємством / Л. В. Прокопець // Причорноморські економічні студії. - 2019. - Вип. 39(2). - С. 17-20. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2019_39%282%29__5.
16. Пушкар М.С. Контролінг : монографія. Тернопіль, 2011. 146 с.
17. Сабліна Н.В., Зубенко Є.А. Теоретичні аспекти фінансового контролінгу. Вісник НТУ «ХПІ». 2015. № 23(1132). С. 90–97
18. Система контролінгу: сутність і необхідність формування організаційно – методичних основ на підприємствах. URL: http://www.rusnauka.com/13_NPT_2008/Economics/31703.doc.htm (дата звернення: 15.03.2020)
19. Смоквіна Г.А. Контролінг як складова частина управління підприємством. Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. пр. / голов. ред. М.І. Зверяков; Одеський держ. екон. ун-т. Одеса, 2011. Вип. 42 (2). – С. 329–335.
20. Стефанюк І.Б. Поняття, сутність і причини виникнення контролінгу. Фінанси України. 2015. № 2. С. 146–153.
21. Суханова А.В. Організація та робота служби контролінгу на підприємстві. Наукові відкриття та фундаментальні наукові дослідження: світовий досвід: матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю (м. Полтава, 20 травня 2019 р.). Полтава : ГО «Європейська наукова платформа» 2019. Т.6. С. 108–109.
22. Цигилик І.І., Мозіль О.І., Кірдякіна Н.В. Контролінг в системі управління. Актуальні проблеми економіки. 2015. № 3. С. 117–123.